

MTI

Szerkeszti a Külpolitikai Szerkesztőség

Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

60.010/x

Külföldi hírek

budapest, 1983. április 03.

kül

v a s á r n a p

sk0001 4 230 mtik1001

rövid hírek

costa rica-földrengés

san josé, 1983. április 3. /ap/upi/afp/ - erős földrengés volt szombat este costa ricában: az epicentrumban a richter skála szerint 7,1 fokos volt. a rengések központja ugyan mintegy 180 kilométerre volt san josétól, a földrengés következtében azonban a fővárosban egy ideig szünetelt az áramszolgáltatás, több helyen feltört a járda, betörték az épületek ablakai és a házak egy részének falai megrepedtek. a hatóságok szerint a károk nem jelentősek, halálos áldozatokról sem érkezett jelentés.

ausztrália-összezapás

sydney, 1983. április 3. /ap/ - tizenhat rendőrt kellett sebesülten kórházba szállítani szombat este az ausztráliai bathurstban egy motorkerékpár- verseny után. a sportrendezvény idején ugyanis a tömeg téglákkal és kövekkel, valamint lángoló fadarabokkal dobálta meg a rendőröket. a hatóságok szerint az összezapást előre megfontolt szándékkal robbantották ki a résztvevők, akik motorkerékpáros bandák tagjai közül kerültek ki. az összezapás, amelyben száz rendőr állt szemben mintegy 5000 emberrel, hét órán keresztül tartott, s végül hetven személyt vettek őrizetbe.

B

heroin

basel, 1983. április 3. /reuter/afp/ - a svájci rendőrség szombaton több mint nyolc kilogramm, mintegy két és fél millió dollár értékű heroint fedezett fel egy olaszországba tartó expressz-vonaton. a kábítószer az egyik hálókocsi mennyezete mögött fedezték fel. a hatóságok jelentése szerint azonban egyetlen gyanúsítható személyt sem találtak.

hawaii-vulkán

hawaii, 1983. április 3. /ap/ - a kilauea vulkán szombaton hatvan méter magasságba lövellte a forró lávát, s minden jel arra mutat, hogy a tűzhányó a következő napokban sem csendesül. a vulkán január 3-án kezdett el működni, de a múlt hét elején fokozódott a kitörés ereje. a lávafolyam egyelőre nem veszélyezteteti közvetlenül a környéket - jelentették a helyszínen lévő geológusok.

gf ki

09.49 030483 1942

--

sk0002 4 230 mtik1002

gromiko - lengyel, bolgár visszhang

varsó, 1983. április 3. /pap/ - andrej gromiko szovjet külügyminiszter szombati moszkvai sajtóértekezletén európa, s így lengyelország számára rendkívül fontos kérdéstről beszélt - hangsúlyozza a pap lengyel hírügynökség szemleirója.

ahhoz, hogy a genfi tárgyalásokon elérjék a várt eredményeket, az egyesült államoknak sokkal tárgyilagosabb álláspontra kell helyezkednie, amely az egyenlő biztonság elvét tartja szem előtt - mutat rá a lengyel kommentár. andrej gromiko kifejtette, hogy a tárgyalások sikeréhez elengedhetetlen a szovjetunió és az egyesült államok kapcsolatainak megjavítása. ezt mindenki, különösen a lengyelek nagy megkönnyebbüléssel fogadják - írja a pap hírügynökség kommentátora.

szófia, 1983. április 3. /bta/ - a szovjet diplomácia vezetője rendkívüli komolysággal és aggodalommal fejtette ki, hogy miben rejlik a reagan-javaslat legnagyobb veszélye - írja a bta bolgár hírügynökség politikai hírmagyarázója.

B

gromiko felhívta a figyelmet arra a propagandára, amely a tények elferdítésével megtéveszti az egyszerű amerikaiakat. ennek kapcsán emlékeztetett az amerikai fél által a genfi tárgyalásokon hangoztatott állításokra, amelyek szerint a közbülső megoldásra tett javaslat alapján elérhető a megállapodás. az igazság ezzel szemben az - mutat rá a bolgár szemleiró - hogy az amerikai javaslatok alapján szó sem lehet a megegyezésről.

andrej gromiko leleplezte az amerikaiak katonai számításainak tarthatatlanságát, és hangsúlyozta, hogy annak célja: katonai-hadászati fölény elérése a szovjetunióval szemben oly módon, hogy a nato, amelynek a nukleáris robbanófejeket tekintve most másfélszeres fölénye van a szovjetunióval szemben, végül is két és félszeres fölényt érjen el.

mj tj ki

10.00 030483 1793

--

sk0003 4 230 mtik1003

arafat - husszein

amman, 1983. április 3. /reuter, upi, ap/ -- jasszer arafat, a pfsz vezetője és husszein jordániai uralkodó szombaton másodszor is tárgyalt egymással.

a megbeszélések fő témája, hogy arafat felhatalmazza-e husszeint egy általános béketerv megvitatására izraellel.

a tárgyalásokról nem adtak ki semmilyen hivatalos közleményt. a jordániai-palesztin csúcstalálkozó vasárnap folytatódik.

at ki

10.03 030483 0440

B

--

kül

- 4 -

1983.04.03.

sk0004 4 230 mtik1004

mubarak - pakisztán

kairó, 1983. április 3. /mti/ - az egyiptomi államfő, hoszni mubarak, egy nappal meghosszabbítja ázsiai és csendes-óceáni látogatássorozatát, és április 11-én indonéziából pakisztánba utazik - jelentette a mena hírügynökség. mubarak egy napot tölt pakisztánban. mohammad ziaul-hakk elnökkel folytatott megbeszélésein a mena szerint a perzsa-öböl térségének helyzete, irak és irán háborúja, valamint az el nem kötelezett mozgalom kerül szóba. mubarak jelenleg kínában tárgyal kereskedelmi, gazdasági és politikai ügyekről. innen a kndk-ba, majd japánba és indonéziába készül.

mubarak egyébként várhatóan találkozik a volt amerikai külügyminiszterrel, henry kissingerrel, aki az egyiptomi államfő pekingi látogatása idején ugyancsak a kínai fővárosban tartózkodott, s egyiptomi lapjelentések szerint jelezte, hogy szeretne megbeszélést folytatni vele. a találkozóra azonban valószínűleg csak kairóban kerül sor, mubarak ázsiai körútjának befejeztével.

pk/so ki

10.34 030483 1006

-.-

sk0005 4 230 mtik1005

indiai hírek

kínai-indiai kapcsolatok

uj-delhi, 1983. április 3. /ap/ - indira gandhi indiai miniszterelnök szombaton a kínai-indiai kereskedelmi és kulturális kapcsolatok elmélyítését szorgalmazta az uj-delhiben tartózkodó, tizenegy tagú kínai küldettséggel folytatott megbeszélései során. a kormányfő felhívta a figyelmet, hogy a két ország közötti barátság megszilárdítása elősegítheti a világ békéjét is.

az ap amerikai hírügynökség gandhi állásfoglalásával kapcsolatban emlékeztet, hogy a kína és india között meglévő területi vita - az 1962-es határháború óta - még nem rendeződött. a két ország küldöttségei februárban pekingben tartották a határtárgyalások harmadik fordulóját, de nem sikerült az alapvető kérdésekben megállapodásra jutni - állapítja meg az ap.

h

kül

- 5 -

1983.04.03.

x x x x x

asszám

asszám, 1983. április 3. /ap/ - az indiai asszám szövetségi államban szombaton több helyen ismét összecsaptak a helyi törzsi lakosok és a bengáli bevándorlók. a legutóbbi jelentések szerint 24-re emelkedett a szerdán gauhati közelében végrehajtott pokolgépes merénylet áldozatainak száma. a robbanás következtében akkor nyolc ember vesztette életét, a többi áldozat a kórházban halt bele sérüléseibe.

x x x x x

szikhek

uj-delhi, 1983. április 3. /upi/ - az indiai rendőrség szombaton több mint 600 szikh lakost tartóztatott le pandzsáb északi szövetségi államban, hogy elejét vegye a siromani akali dal párt /szikh nacionalista párt/ által hétfőre meghirdetett tömegmegmozdulásnak. a párt ugyanis felhívta a szikh lakosságot: az állam egész területén hétfőn bénítsa meg a közlekedést, hogy ezzel nyomatókot adjon politikai követeléseinek. a párt vallási és politikai autonómiát követel az indiai kormányzattól. a szikhek egyebek között azt kívánják, hogy a szomszédos államok egyes, szikhek lakta területeit csatolják pandzsábhoz. az indiai kormány kész megadni a vallási autonómiát számukra, de a politikai autonómia kérdésben nem hajlandó engedni.

gf ki

10.40 030483 2100

-.-

sk0006 4 230 mtik1006

husvét jeruzsálemben

kairó, 1983. április 3. /mti/ - husvét vasárnapján a tizenötödik éve megszállt kelet-jeruzsálemben a keresztény egyházak tartottak ünnepségeket. reggel a szent sir nagy konstantin emeltette óvárosi bazilikájában celebráltak szentmisét, ott, ahol a keresztény tanítás szerint nagypénteken krisztust eltemették s három nappal később föltámadt. a misén több ezer zarándok vett részt.

ps

a templomhoz vezető utvonalat, a via dolorosát, ahol a hitrege szerint jézus keresztjét vitte a golgotára, s ahol most napok óta vonultak a hívők, az izraeli karhatalom nagy erővel biztosította.

pk/so ki

10.45 030483 0635

--

sk0007 4 230 mtik1007

thatcher - biztonsági szolgálat

London, 1983. április 3. /mti-ap/ - a nagy-britanniában dúló kémhíztéria legújabb fejleménye: Margaret Thatcher brit miniszterelnök ellenőrzése alá vonja a brit biztonsági szolgálatot - közölte a ,the mail on sunday, brit hetilap. a miniszterelnök személyes felügyeletet akar gyakorolni mind a külföldi hírszerzés, mind a belső kémelhárítás, az angol kémregényekben gyakran szereplő m15 és m16 fedőnevű szervezetek felett.

a lap értesülése szerint az intézkedés célja az információgyűjtés és a biztonsági szolgálat tevékenységének javítása. az angol sajtó gyakran számolt be az utóbbi időben szenzációs tálatásban a két kémszervezet kudarcairól, állítólagos kém-történetekről. Thatcher asszony kifogásolta, hogy a szolgálatok - hagyományosan névtelenségbe burkolózó - vezetőinek döntéseiről eddig csak utólag tájékoztatták. a jövőben a biztonsági szolgálat vezetői ajánlásokat tesznek a miniszterelnöknek és ő dönt azok jóváhagyásáról, módosításáról, esetleg visszautasításáról.

at ki

11.02 030483 1042

--

sk0008 4 230 mtik1008

gromiko - nyugati visszhang

washington, 1983. április 3. /reuter, ap/ - amerikai vezető személyiségek első reagálásai szerint Gromiko szovjet külügyminiszter szombati kijelentései nem jelentik azt, hogy az európai közép-hatótávolságu nukleáris fegyverek korlátozásáról folytatott tárgyalásokon a szovjetunió végérvényesen elutasította volna az ugynevezett közbülső megoldást, amelyet Reagan elnök szerdán jelentett be hivatalosan.

az amerikai külügyminisztérium egyik magas rangú vezetője kijelentette, hogy szerinte az amerikai javaslatban még mindig van élet, s Washington megvárja a szovjet tárgyaló küldöttség választ a genfi tárgyalásokon. mint ismeretes, genfben a husvétii szünet után május 17-én ujtják fel a szovjet-amerikai tárgyalásokat.

Mark Weinberg, a washingtoni fehér ház helyettes szóvivője a kaliforniai Santa Barbarában /ahol Reagan az ünnepeket tölti/ közölte, hogy a fehér ház nem ad ki külön nyilatkozatot Gromiko sajtóértekezletéről. Reagan személyesen nem kommentálta Gromiko kijelentéseit. az amerikai külügyminisztérium szombaton közzétett hivatalos nyilatkozatában elismerte, hogy Gromiko tartózkodó hangnemben beszélt, de visszautasította a szovjet külügyminiszter érveit a Reagan-tervvel szemben. a nyilatkozat megismételte a leszerelési kérdésekben elfoglalt amerikai álláspontot, s hangoztatta, hogy az egyesült államok továbbra is törekedni fog ,valódi egyenlőségen és jelentős csökkentésen,, alapuló fegyverzetkorlátozási megállapodásra.

London, 1983. április 3. /reuter/ - Francis Pym angol külügyminiszter alig néhány órával Gromiko sajtóértekezlete után kiadott nyilatkozatában ,mélyszéges sajnálkozását,, fejezte ki amiatt, hogy a szovjet külügyminiszter visszautasította Reagan elnök tervét. Pym azzal kísérelte meg védelmezni az új amerikai elképzelést, hogy hangsúlyozta: az indítvány hivatalos előterjesztését több hónapos konzultáció-sorozat előzte meg a NATO-szövetségesek között. Bruce Kent, a nukleáris leszerelésért küzdő mozgalom titkára ezzel szemben leszögezte, hogy a szovjet visszautasítás számára nem volt meglepő.

Tokió, 1983. április 3. /reuter/ - a japán külügyminisztérium nyilatkozatában sajnálkozását fejezte ki a ,közbülső megoldás,, szovjet elutasítása miatt, és visszautasította Gromikónak azt a megállapítását, hogy Japán része a szovjetuniót körülvevő amerikai atomtámaszpont-gyűrűnek. ,antinukleáris politikájához híven Japán minden olyan amerikai kérést vissza fog utasítani, hogy atomfegyvereket hozzanak be Japán területre,, - hangoztatta a nyilatkozat.

tj ki

11.20 030483 2578

P

kül

- 8 -

1983.04.03.

sk0009 4 230 mtik1009

vietnami külügyminiszter

hanoi, 1983. április 3. /vna/ -- nguyen co thach, vietnami külügyminiszter a közeljövőben carlos romulonak, a fülöp-szigetek külügyminiszterének meghívására a fülöp-szigetekre látogat - jelentette a vna vietnami hírügynökség.

romulo a közelmúltban hivatalos diplomáciai uton megerősítette, hogy a fülöp-szigetek semmilyen előfeltételt nem támaszt az utazással kapcsolatban s a tárgyalások napirendjéről annak megkezdésekor döntenek.

a tárgyalások várható témája a dél-kelet-ázsiai együttműködés, stabilitás és béke erősítése.

at ki
11.22 030483 0589

sk0010 4 230 mtik1010

rövid hírek

brit hajóépítők

newcastle, 1983. április 3. /reuter/ - az elkövetkező hónapok folyamán 8800 munkahelyet számolnak föl a brit hajóépítő iparban - jelentette be a brit állami hajóépítő társaság elnöke. a brit hajóipart rendkívül érzékenyen érinti a dél-koreai és japán hajóépítő verseny.

x x x

nissan-kisteherautók egyiptomban

tokió, 1983. április 3. /dpa/vwd/ - japán második legnagyobb autógyártója, a nissan előreláthatóan 1985-től 1-3 tonnás kisteherautók gyártását kezdi meg egyiptomban. a japán cég az egyiptomi modern motor társasággal kíván közös vállalatot létrehozni.

B

kül

- 9 -

1983.04.03.

x x x

japán-kínai

peking, 1983. április 3. /afp/ -- jao ji-lin, kínai miniszterelnök-helyettes vasárnap tizenhat napos látogatásra tokióba utazott.

a látogatás fő célja a japán-kínai műszaki és gazdasági együttműködés fejlesztése. a látogatás során jao ji-jin találkozik abe sintaro japán külügyminiszterrel és felkeresi a japán-kínai gazdasági társaságot.

zo/so at ki
11.29 030483 1159

sk0011 4 230 mtik1011

nicaragua - harcok

managua, new york, washington, 1983. április 3. /pl/ap/reuter/afp/ - a sandinista erők szombaton öt ellenforradalmárt semmisítettek meg és egyet foglyul ejtettek a hondurasi határtól nyolc kilométerre lévő el limón település környékén. a sandinista-ellenes fegyveresek hatvan fős csoportja megpróbálta elfoglalni a falut, de a helyi rendőrök és néhány határőr az erősítés megérkeztéig sikeresen feltartóztatta a támadókat. a prensa latina kubai hírügynökség jelentése szerint az utóbbi néhány napon tizenegy somozista vesztette életét a kormányerőkkel vívott harcokban.

az amerikai lapok szombaton és vasárnap újabb adalékokkal szolgáltak arról, hogy az egyesült államok közvetlen katonai segítséget nyújt a sandinista-ellenes erőknek hondurasban. a newsweek magazin közölte, hogy a cia 30 millió dollárt költött a hondurasi területen lévő somozista fegyveresek felfegyverzésére és kiképzésére. a lap szerint a cia teljes egészében felhasználta a reagan-kormányzat által a nicaragua elleni hadműveletre eredetileg szánt 19 millió dollárt, s ezért egyik titkos alapjából újabb 11 milliót vett igénybe a sandinista-ellenes akciók fedezéséhez.

a cbs amerikai tévétársaság szombati műsorából kiderült, hogy a nicaraguai ellenforradalmárok által használt fegyverek - sorozatszámuk alapján - a penafingontól származnak. az említett

B

fegyvereket new york-i, massachusetts-i és floridai vállalatok adták el az amerikai hadügyminisztériumnak, amely továbbította azokat a somozista csoportoknak.

egy magát meg nem nevezett hondurasi személy - aki részt vett az amerikai titkos hadműveletek szervezésében - a new york times vasárnapi számában elmondta, hogy az egyesült államok fegyverszállításokkal és felderítési adatokkal segíti a sandinista ellenes erőket. a lap szerint a névtelen nyilatkozó állításait a szenátus hírszerzési bizottságának két tagja, valamint egy magasrangú amerikai kormánytisztviselő is megerősítette.

gf mj ki

11.51 030483 1977

-.-

sk0012 4 230 mtik1012

falkland

port stanley, 1983. április 3. /upi/reuter/afp/ - készültségbe helyezték szombaton a falkland/malvin/-szigeten állomásozó brit helyőrséget - jelentették a nyugati hírügynökségek. az intézkedést azzal indokolták, hogy az argentin légierő repülőgépei állítólag megközelítették a szigetcsoporthoz körülvevő 150 mérföldes „védelmi zónát”, a riadó készültséget pontosan egy évvel azután rendelték el, hogy az argentin katonai erők partraszálltak a szigetekre, s ezzel akkor kezdetét vette az argentin-brit háború.

buenos airesben emberek ezrei vonultak fel a főváros központjában, hogy megemlékezzenek a falkland/malvin/-szigetekért vívott háború argentin áldozatairól.

gf ki

11.57 030483 0707

-.-

sk0013 4 230 mtik1013

ciszjordánia - újabb mérgezések

jeruzsálem, 1983. április 3. /afp/ - a ciszjordániai jata palesztin leánykollégiumának 600 diákját vasárnap reggel mérgezési tünetekkel kórházba szállították - jelentették kelet-jeruzsálemi palesztin források.

hasonló eseteket jelentettek a szavaar menekülttáborból és a tulkarm körzetében lévő anabtából. a megbetegedetteken hasonló tünetek észlelhetők, mint azon a 445 személyen, akiket március harmadik hetében dzseninben támadott meg a titokzatos kór. dzseninben az érintettek háromnegyede volt nő.

tj ki

12.20 030483 0567

-.-

sk0014 4 230 mtik1014

április 4. - szovjet sajtó

moszkva, 1983. április 3. /mti/ - bő terjedelemben emlékszik meg a szovjet sajtó április 4-ről, Magyarország felszabadulásának 38. évfordulójáról. a hét végi lapok számos magyar vonatkozású anyagot közölnek.

a pravda és más lapok vasárnapi számának címlapján szerepel az az üdvözlő távirat, amelyet az évforduló alkalmából az szkp központi bizottsága, a szovjetunió legfelsőbb tanácsának elnöksége és a szovjet kormány intézett kádár jánoshoz, losonczy páhhoz és lázár györgyhöz. a krasznaja zvezda szombati számában czinege lajos hadseregtábornoknak, honvédelmi miniszternek a magyar és a szovjet hadsereg fegyverbarátságáról a taszsz tudósítójának adott nyilatkozatát közölte. a szocialisztikus szekcja iparsztrija vasárnapi számában csaknem egész oldalt szentelt magyarországnak, a magyar-szovjet kapcsolatok bemutatásának. az összeállításban közölte páh lenárd akadémikusnak, a magyar tudományos akadémia főtitkárának a magyar és szovjet tudósok együttműködéséről szóló cikkét és azt az interjút, amelyet molnár endre, hazánk moszkvai kereskedelmi főtanácsosa adott a lap tudósítójának. a szovjet televízió már szombat esti híradójában beszámolt arról, hogy a magyar vezetők megkoszorúzták a felszabadulás téri szovjet, s a hősök terén lévő magyar hősi emlékművet. a televízió hétfőn este a magyar tv műsoraiból összeállított programot sugároz.

B

az izvesztyijában borisz rogyionov terjedelmes cikkben elemzi a magyar mezőgazdaság eredményeit. ezek okát elsősorban abban látja, hogy magyarországon sikerült úgy szabályozni az agrár-ipari komplexum gazdasági mechanizmusát, hogy az minden szinten megteremtse a döntéshozatali szabadság és a döntésekért viselt felelősség szerves egységét, s a vállalkozói kedvet, az emberek anyagi érdekeltségét és szervezői képességeit a közös célok megvalósításába állítsa. ugyancsak a magyar mezőgazdaság eredményeit méltatja, s a természeti rendszerek működését ismerteti részletesen legújabb számában a novoje vremja című külpolitikai hetilap.

fl/so ki

14.32 030483 2046

sk0015 4 230 mtik1015

mubarak

sarkadi kovacs ferenc, az mti tudósítója jelenti:

peking, 1983. április 3. /mti/ - hoszni mubarak egyiptomi elnök vasárnap pekingben csao ce-jiang kínai kormányfővel közösen tartott sajtóértekezleten megállapodásra szólította fel a palesztinai felszabadítási szervezetet és jordániát, hogy jordánia ezután minél hamarabb csatlakozhasson az amerikai ihletésű közel-keleti rendezési tárgyalásokhoz. amennyiben az amerikai elnökválasztási kampány kezdetéig ez nem következik be, „ragyogó lehetőség”, marad kihasználatlanul és a következmények súlyosak lesznek: izrael még több települést létesít a gazai-övezetben és a jordán nyugati partján, tovább nehezítve a rendezést, - mondotta mubarak és támogatóan utalt reagan elnök tervére, amelynek értelmében „jordániával társulva”, csupán palesztin önkormányzat valósulna még a jordán nyugati partján és gazai-övezetben. ezzel szemben a fezi arab csúcstalálkozó nyolcpontos terve önálló palesztin állam megalapítását szorgalmazza. a pfsz elutasítja reagan tervét.

kína a fezi tervvel ért egyet, aminek közvetve vasárnap csao ce-jiang is hangot adott, szorgalmazván az átfogó és igazságos közel-keleti rendezést és a palesztin nép nemzeti jogainak helyreállítását.

mubarak szerint egyiptom és más arab országok között csak „felszíni és átmeneti”, nézeteltérések vannak, amelyeket fel fognak számolni. az egyiptomi elnök kijelentette: még azokkal az arab országokkal is vannak kairónak közvetett kapcsolatai, amelyekkel a közvetlen viszony megszakadt.

Pj

hoszni mubarakot, akinek személyében kínában először jár egyiptomi elnök, vasárnap teng hsziao-ping, a kkp központi tanácsadói bizottságának elnöke és hu jao-pang, a párt főtitkára is fogadta.

mubarak hétfőn reggel utazik el pekingből phenjanba, majd a kndk-t követően japán és indonézia lesz a távol-keleti körút további két állomása.

nc/so ki

15.07 030483 1896

sk0016 4 230 mtik1016

rövid hírek

pym - közép-kelet

london, 1983. április 3. /ap, upi/ -- francis pym, brit külügyminiszter pénteken ötnapos közép-keleti utra indul, amelynek során felkeresi szaud-arábiát és az egyesült arab emirátusokat - közölte a brit külügyminisztérium. pym látogatása eredetileg januárra volt tervezve, de szaud-arábia annak elhalasztását kérte, mivel thatcher brit miniszterelnök nem volt hajlandó fogadni egy pfsz-képviselőt is tartalmazó arab küldöttséget.

kohl - mock

schruns, ausztria, 1983. április 3. /upi/ -- alois mock, az ellenzéki osztrák néppárt vezetője szombaton találkozott a husvéti szabadságát ausztriában töltő helmut kohl nyugatnémet kancellárral. a megbeszéléseken az európai gazdasági helyzet, valamint a pártok közötti együttműködés került szóba.

usa - robbanás

st. luis, 1983. április 3. /ap/ -- három, kőolajat szállító uszály robbant fel szombaton éjjel a mississippi folyón, amikor nekiütöztek egy hidnak st. luis közelében. áldozatokról eddig nem érkezett jelentés.

at ki

15.12 030483 1049

Pj

1983.04.03.

sk0017 4 230 mtik1017

husvét - pápa

vatikánváros, 1983. április 3. /upi/reuter/dpa/ -
vatikánvárosban szombat este megkezdődtek a husvéti központi egyházi ünnepek. a szent péter bazilikában ii. jános pápa misét mondott, majd a római katolikus egyház átfogó jellegét demonstráló a világ öt földrészéről származó 22 embert keresztelt meg.

vasárnap délelőtt ii. jános pápa a bazilika erkélyéről a rómaiában összesereglett mintegy 250 ezer hívőhöz és zarándokhoz szót adott. a szokásos „urbi et orbi” /a városhoz és a világhoz/ szóló pápai beszédben ii. jános pápa a nemzetközi helyzetet érintve kijelentette, hogy a római katolikus egyház azonosítja magát a szenvedőkkel, a terror és üldözés, a világban sokhelyütt dúló polgárháború és a természeti csapások áldozataival, a nélkülözőkkel és éhezőkkel.

ii. jános pápa 44 nyelven - köztük lengyelül, arabul, héberül - fejezte ki a hívőknek és az egész világnak husvét-i jókívánságait.

ts ki

16.07 030483 0962

-.-

sk0018 4 300 mtik1018

reagan beszéd

santa barbara, 1983. április 3. /mti-upi/ap/ - ronald reagan amerikai elnök szokásos rövid szombati rádióbeszédében, amelyet ezúttal a husvét-i ünnepnek szentelt, felszólította honfitársait, hogy „híven szolgálják az igazságot, a szeretet és istent”. erre azért van szükség, mert - mint mondotta - „ha körülpillantunk, még mindig sok fájdalmat és szenvedést látunk magunk körül”, az általa ecsetelt fájdalom és szenvedés színteréül az elnök a szocialista országokat és a közép-amerikai forradalmi rendszereket jelölte meg. ezekkel szemben az egyesült államok „a jó ereje, a béke és a szabadság bajnoka”, - mondta reagan.

az elnök kenetes szavait paul tsongas, a szenátus külügyi bizottságának egyik demokrata párti tagja tette a helyükre. rádiónyilatkozatában kertetés nélkül megállapította, hogy az elnök beszéde nem volt más, mint „hidegháborús retorika”, amelynek

1983.04.03.

valódi célja az, hogy támogassa az amerikai fegyverkezési erőfeszítéseket és neheztse a nukleáris fegyverkezés befagyasztásáért küzdő amerikai mozgalom dolgát. tsongas szenátor szerint a mostani husvétet beárnyékolja a folytatódó fegyverkezési verseny. reagan legutóbb nyilvánosságra hozott elképzelései még a világűrbe is kiterjesztenék ezt a veszélyes versengést - mutatott rá az amerikai szenátor.

sg ki

16.10 030483 1323

-.-

sk0019 4 300 mtik1019

olajszennyeződés

manama, 1983. április 3. /reuter/ - a perzsa-öbölmenti országok olajszennyeződéshez értő szakemberei értekezletet tartanak a bahreini fővárosban. hétfőtől azt vizsgálják meg, miként védekezzenek a partmenti iráni olajkutakból az öböl vizébe ömlő, és a tulsó parton lévő arab országokat veszélyeztető nyersolaj ellen. a hét közepén várhatóan magasabb szintű tanácskozást is összehívna kувaitba, hogy a szakértők ajánlásai alapján meghozzák a szükséges intézkedéseket a fekete áradat megfékezésére.

a reuter iroda manamai értesülése szerint a szervezők még nem tudják, vajon irak küld-e képviselőt a megbeszélésekre. a szakértők úgy tudják, hogy az olajszennyeződés az iráni olajkutak ellen intézett egyik iraki légitámadás következménye. iráni hivatalos körök közölték: a mentőbrigádok már készen állnak arra, hogy kijavítsák a tenger vizébe naponta hétezer hordónyi olajat ömlasztő kutakat. eddig azonban nem utazhattak a helyszínre, mert irak nem egyezik bele az ellenségeskedés megszüntetésébe - mondják teheránban.

irán kuvaiti nagykövete jelezte, hogy személyesen fogja vezetni a bahreini szakértői tanácskozáson részt vevő iráni küldöttséget, a kuvaiti magasabb szintű tanácskozásra pedig országa egyik minisztere-helyettese is elutazik.

a reuter úgy értesült - meg nem nevezett - „öbölbeli hivatalos személyiségektől”, hogy az eheti tárgyalásokon szeretnék „összehozni”, a két, 1980. ősze óta hadban álló felet, irakot és iránt, - legalább azért, hogy kidolgozzák, miként közelíthetnék meg a mentőbrigádok a kutakat.

sg ki

17.01 030483 1594

-.-

sk0020 4 300 mtik1020

baszkföld napja

1983. április 3. /reuter/ - baszkföld egyik nagy ünnepén, az „aberrri eguna”, azaz a baszk haza napja alkalmából a terület autonóm kormányának elnöke, carlos garaicoechea vasárnap élesen elítélte a baszk szeparatista mozgalmakat. pártja, a baszk nacionalista párt ugyanakkor nyilatkozatban bírálta a spanyol központi kormányt is.

a helyi kormányfő kijelentette: „az erőszakos kisebbségeknek nincs joguk terrorral és várontással a népre kényszeríteni akarataikat”, arra utalt, hogy az elmúlt két hétben fölerősödött az eta baszk szeparatista terrorszervezet tevékenysége: a szervezet két emberrablást, továbbá rendőrök ellen géppisztollyal és pokolgéppel elkövetett, halálos áldozatot is követelő támadásokat jelentett be. a múlt héten azonban a spanyol rendőrség viscayaban letartóztatta az eta harci csoportjainak vezetőjét, s ezt madridban „nagy fogásnak”, minősítették.

a baszk nacionalista párt külön közleménye azzal vádolta a madridi kormányt, hogy nincs tekintettel a baszk közvéleményre, amennyiben úgy igyekszik szembeszállni a szeparatista erőszakkal, hogy közben megerősíti a baszkföldön állomásozó állami, központi biztonsági szolgálatokat.

sg ki
17.03 030483 1210

sk0021 4 230 mtik1021

béketüntetések/1.rész/

düsseldorf, münchen, hamburg, nyugat-berlin, /mti-dpa/ppa/adn/ - vasárnap folytatódtak a husvétii békemegmozdulások, tiltakozások a német szövetségi köztársaságban és nyugat-berlinben. a békemenetek és tiltakozó megmozdulások központi kérdése az amerikai közép-hatótávolságu nukleáris rakéták telepítése elleni harc volt. mint ismeretes a nato határozata alapján idén ősszel érkeznének az első amerikai rakéták nyugat-európai állomáshelyeikre. az első adatok szerint a megmozdulásokban az egyes színhelyeken tizezres tömegek vettek részt

B

az idei husvétii békemegmozdulások központi helyszíne nyugat-németországban a ruhr-vidék és a rajna-vidék volt, ahová különvonatokon érkeztek a résztvevők.

a ruhr-vidék városain áthaladó béke-különvonat utasai között volt herbert mies, a német kommunista párt elnöke és a vezetőség több tagja is.

a bajorországi neu ulmban a rendőrség vasárnap is fellépett a tünetők ellen, akik között jelen volt gert bastian nyugalmazott bundeswehr-tábornok, a zöldek parlamenti képviselője is. a megmozdulás résztvevői megkísérelték az ottani amerikai laktanya elbarrikádozását.

nyugat-németországban a különféle egyházi személyiségek és szervezetek a husvétii békemegmozdulásokhoz csatlakozva emlékeztettek arra, hogy a fegyverkezési kiadások jóval meghaladják a humanitárius célokra és a nélkülözhető fejlődő országok lakosainak megsegítésére szánt állami költségvetési előirányzatokat.

nyugat-berlin brit szektorában béketüntető 120 fős csoportja megkísérelte a teufelsbergen lévő amerikai katonai lokátorállomás bejáratának eltorlaszolását, tiltakozásul a nyugat-európába telepítendő amerikai rakéták ellen. 70 tüntetőt a nyugat-berlini rendőrség előállított. /folyt./

ts ki
17.08 030483 1769

sk0022 4 230 mtik1022

cunhal

lisszabon, 1983. április 3. /taszsz/ - „csakis a belső tartalékok hiánytalan kihasználásával, a dolgozók tevékeny, alkotó részvételével a válság leküzdésében oldhatók meg a portugália előtt álló súlyos problémák”, - hangoztatta alvaro cunhal, a portugál kommunista párt főtitkára az evora városban megtartott többezres tömeggyűlésen.

portugáliában hétfőn kezdődik az április 25-re, a forradalom évfordulójára előrehozott parlamenti választásokat megelőző kampány.

K

a választásoknak - mondotta cunhal - nemcsak kormányváltást, hanem az eddigi politika megváltozását kell eredményezniük. „portugáliának olyan politikára van szüksége, amely a nép és nem a nagytőke érdekeit szolgáló gazdasági fejlesztést tesz lehetővé, örökdió az alkotmány és a demokratikus törvényesség fölött, védelmezi a dolgozók forradalmi vívmányait és az ország nemzeti függetlenségét, a reális demokratikus alternatívát kizárólag az garantálná, ha a kommunisták is helyet kapnának a jövőbeni kormányban. a kommunista párt kész párbeszédet folytatni minden demokratikus erővel, így a szocialistákkal is, hogy közösen kutassák fel a tartós politikai és társadalmi-gazdasági válságból kivezető utat - jelentette ki a portugál kp főtitkára.

pn ki
17.32 030483 1255

-.-

sk0023 4 300 mtik1023

uj indiai párt

uj delhi, 1983. április 3. /afp/ - tizenkétezer küldött vett részt vasárnap uj delhiben a „szandzsaj nemzeti fórum, elnevezésű uj indiai párt alapító kongresszusán. a párt megalakítását márciusban jelentette be maneka gandhi, indira gandhi miniszterelnök menyé. maneka gandhi szandzsaj gandhinak, a kormányfő 1980-ban repülőszerencsétlenségben meghalt kisebbik fiának az özvegye.

az uj párt vasárnap nyilvánosságra hozott programadó kiáltványát a hírügynökségnek közlésként minősítik az indiai politikai színpadon. a program nagyobb mozgásszabadságot követel a magánszektorban és javasolja az adók „jobb elosztását, ugyanakkor harcot hirdet a munkanélküliség és a korrupció ellen. maneka gandhi szerint pártjának már laglább 800 ezer tagja van.

a pártalakítás mögött személyes okok is meghúzódhatnak. maneka gandhi a miniszterelnök szemére veti, hogy túl nagy hatalmat összpontosít saját kezében, s szandzsaj halála óta idősebbik fia, radzsiv politikai pályafutását egyengeti, háttérbe szorítva szandzsaj családját. maneka gandhi már jelezte, hogy a legközelebb 1985-ben esedékes általános választásokon sógora, radzsiv ellen indul harcba.

B

a 27 éves maneka gandhi gazdag szikh nemzetiségű család leánya, pandzsáb államból származik. a pandzsábi szikhek és a központi kormány összetűzéseibe, vitáiba - amelyek az elmúlt hónapokban heves tüntetésekben is megnyilvánultak az indiai főváros utcáin - még nem ártotta bele magát.

sg ki
17.56 030483 1487

-.-

sk0024 4 230 mtik1024

king-évforduló

new york, 1983. április 3. /taszsz/ - tizenöt évvel ezelőtt, 1968 április 4-én oltotta ki a gyilkos golyó martin luther king életét.

a néger polgárjogi mozgalom világhírű vezetője az egyesült államok feketebőrű lakosságának jogaiért, a faji megkülönböztetés és elnyomás ellen vívott harcnak szentelte életét - írja az évforduló kapcsán a taszsz hírügynökség. - az erőszakkal szembeni türelmetlenség nem minden napi szervező képességekkel s egy olyan ember kiapadhatatlan energiájával párosult benne, aki szilárdan hisz abban, hogy egyszer minden ember egyenlő lesz, bőre színétől függetlenül. „eretnek, eszméi miatt king felkerült az fbi „fekete listáira, szüntelenül üldözések céltáblája lett. leveleit felbontották, telefonbeszélgetéseit lehallgatták, különböző módon fenyegették. a reakciós amerikai sajtó rágalmozó kampányt indított ellene, mindent megtett, hogy lejárássa kinget a közvélemény szemében.

kevesen hiszik el azt a hivatalos változatot, hogy a memphisi gyilkos lövés csak egy rögeszmés fajüldöző elszigetelt akciója volt. mint a közvéleménykutatások mutatják, az amerikaiak jelentős része biztos abban, hogy a néger vezető az amerikai titkosszolgálatok és befolyásos körök részvételével megszervezett összeskűvés áldozata lett. ezt támasztja alá, hogy a hatóságok minden alkalommal megakadályozták a memphisi büntett ujboli kivizsgálására tett kísérleteket.

a hivatalos washington nem hajlandó eleget tenni annak a követelésnek sem, hogy martin luther king születésének napját, január 15-t nyilvánítsák nemzeti ünneppé, hiszen king eszméi nyílt kihívást jelentenek a mostani amerikai kormányzat reakciós politikájával szemben - írja a szovjet hírügynökség.

pn ki
18.01 030483 1737

sk0025 4 230 mtik1025

békemozdulások /2.rész/

London, róma, new york, amszterdam, 1983. április 3.
/mti-dpa/adn/taszsz/ - nagy-britanniában eddig összetűzések nélkül zajlottak le a husvétii békemozdulások. a greenham common skóciai település közelében lévő amerikai katonai támaszpont volt a mozdulások központi színhelye, ahol pénteken mintegy 70 ezer ember fejezte ki békevágát. a tüntetők egy része vasárnap átvonult egy skóciai brit haditengerészeti támaszpont közelébe. itt brit atom-tengeralattjárók állomásoznak, s a kormányzat tervei szerint alkalmassá teszik a trident-2 rakétákat hordozó tengeralattjárók befogadására. a tüntetők leszerelést követelő jelszavakat irtak transzparenseikre.

a hét végén rómaiban és a szicíliai comisoban 20 ezer ember tiltakozott az amerikai közép-hatótávolságú rakéták tervezett nyugat-európai állomásoztatása ellen. a római békemenet átvonult a szent péter téren is, amikor ii. jános pápa husvétii szózatát mondta. a felvonulás jelszavai között szerepelt az a követelés is, hogy a fegyverkezés helyett a kormány fordítson több pénzt szociális célokra, s vegyen jobban részt a világ sok részén dúló éhség elleni harcban. a menetben parlamenti képviselők és külföldi nobel-díjas tudósok is részt vettek.

comisoban szombaton szicíliai egyházi szervezetek körmenetet vezettek ahhoz támaszponthoz, ahol folynak az előkészületek az amerikai rakéták befogadására. az egyházi vezetők aggodalmukat fejezték ki a rakétatelepítés miatt, amely a nukleáris fegyverkezési versenyben újabb szakasz kezdetét jelenti.

new yorkban szombaton a rendőrség őrizetbe vett 40 embert, azok közül, akik a város központjában egy atomkutató-intézet előtt rendeztek tünetést. a tüntetés egyik kezdeményezője, az ismert békeharcos, daniel berrigan lelkész elmondta, hogy az intézetben a fegyverzetek egy új nemzedékének kidolgozása folyik. a őrizetbe vettek a rendőrség később elengedte.

hollandiában a hét végén több száz ember tiltakozott a nato rakétatelepítési határozata ellen egy limburg tartománybeli légitámaszpontnál. a tüntetők nyilvánosságra hozták, hogy a nato-határozat értelmében a légitámaszponton 48 nukleáris töltetű robotrepülőgépet helyeznek el. amszterdamból, rotterdamból és más holland városokból is érkeztek jelentések a nukleáris leszerelést követelő mozdulásokról.

ts ki

18.08 030483 2344

B

.-.

sk0026 4 300 mtik1026

pimen pátriárka levele

moszkva, 1983. április 3. /taszsz/ - pimen, moszkva és egész oroszország pátriárkája nyílt levelet intézett ronald reagan amerikai elnökhöz. a levél, amelyet vasárnap a taszsz szovjet hírügynökség ismertetett, megjelent a the new york times című amerikai napilapban is.

„keserűséggel és bánattal szívemben olvasom az ön kardcsörtető felhívásait, amelyek a gyűlölet és az ellenségesség magvát hintik el hazám ellen és fenyegetik a békét az egész világon,, - írja pimen pátriárka és fölteszi a kérdést: „lehet-e valaki hü a „ne ölj!”, parancsolatához, ha ugyanakkor a „korlátozott nukleáris háború, lehetőségéről, a „totális atomháborúról, „ az „első atomcsapásról, „ a „nukleáris győzelemről, és más bűnös dolgokról beszél?,, a pátriárka emlékeztet arra, hogy az amerikai elnök a keresztény értékek szilárd védelmezőjének tartja magát, ám kijelentéseiben végül is nem marad hely a „ne ölj!”, isteni parancsolatának.

pimen pátriárka e szavakkal fejezi be levelét: „mi, szovjet állampolgárok és hazafiak, békében és barátságban akarunk élni minden néppel és állammal. ön, elnök ur, nagy bünt vesz a lelkére, amikor a szörnyű szovjet fenyegetésről beszél. ilyen veszély egyáltalán nem létezik,, - állapítja meg a szovjet egyházfő.

sg ki

18.51 030483 1294

.-.

sk0027 4 230 mtik1027

rövid hírek

gázfelhő denverben

new york, 1983. április 3. /dpa/ - a colorado állambeli denverben vasárnap egy nagykiterjedésű narancssárga gázfelhő kényszerített otthona elhagyására több ezer embert a város északi és nyugati részén. egy 80 ezer liter salétromsavat szállító vasuti szerelvény ugyanis kisiklott és a sérült vagonból kiömlött savból fejlődő gáz került a levegőbe .

B

kaunda a zöldfoki szigeteken

praia, 1983. április 3. /reuter/ - az egyesült államokból hazatérőben kenneth kaunda zambiai elnök megállt a zöldfoki-szigeteken, ahol tárgyalásokat folytatott aristides pereira elnökkel. a tárgyalások középpontjában a namibiai kérdés állott.

beiktatták a szenegáli elnököt

dakar, 1983. április 3. /afp/ - abdou diouf szenegáli elnököt vasárnap beiktatták hivatalába, a február 27-i választásokon győztes abdou diouf először 1981. januárjában került hatalomra, átvéve leopold senghor örökét. a beiktatást követően kinevezte az új miniszterelnököt, mustapha niasse személyében, aki ezt megelőzően több éven át az ország külügyminisztere volt.

ts ki

19.10 030483 1101

-. -

sk0028 4 300 mtik1028

arafat-husszein

amman, 1983. április 3. /afp/ - még további tárgyalásokra van szükség a pfsz és jordánia álláspontjának egyeztetésére - mondta vasárnap este ammanban jasszer arafat, a pfsz vb elnöke, miután befejezte husszein királlyal folytatott megbeszéléseinek harmadik fordulóját. arafat csütörtök óta tartózkodik ammanban. hétfőn egyébként arafat ammanba várja a pfsz vb minden tagját, akikkel husszeinnel folytatott tanácskozása eddigi eredményeit fogja megvitatni.

a pfsz egy szóvivője ammanban közölte, hogy közös közleményt fognak kiadni azokról a „közös elképzelésekről”, amelyekről husszein és arafat tanácskozott. a pfsz vb elnöke a maga részéről még a harmadik forduló előtt úgy nyilatkozott, hogy a mostani megbeszélések eredményét a hamarosan megrendezendő rendkívüli arab csúcshozfoglalás elé terjesztik, amely - mint mondta - „meg fog vizsgálni minden lehetséges eljárási módozatot,,.

faruk kaddumi, a pfsz politikai osztályának vezetője azt közölte ammanban, hogy a szervezet akkor is részt vesz a tervezett újabb arab csúcson, ha az egyébként csak „csonka csucs”, lesz, azaz nem küld minden arab ország képviselőt.

sg ki

19.20 030483 1176

-. -

sk0029 4 300 mtik1029

franciaország-vietnam

hanoi, 1983. április 3. /vna/ - a francia kormány 5110 tonna búzalisztet adományozott a vietnami népnek. a segély értéke 949 ezer dollár - jelenti a vna vietnami hírügynökség. a francia és a vietnami kormány képviselői pénteken párizsban írták alá a segítségnyújtásról szóló egyezményt.

az aláírásakor francia részről leszögezték: a segély újabb bizonyítéka a francia kormány azon szándékának, hogy fejlessze az együttműködést vietnammal, amint azt claude cheysson francia külügyminiszter legutóbbi vietnami látogatásán is megerősítette. a vietnami kormány képviselője is kifejezte az aláírás az óhajt, hogy a francia-vietnami politikai, gazdasági, tudományos és kulturális kapcsolatok kölcsönös megerősítésre tovább fejlődjenek.

sg ki

19.33 030483 0789

-. -

sk0030 4 800 mtik1031

mai külpolitikai hireink tartalomjegyzéke sk0001-sk0026-ig

budapest, 1983. április 3. /mti/

sk0001 rövid hírek

san josé: costa rica - földrengés
sydney: ausztrália - összeecsapás
basel: heroin
hawaii: hawaii-vulkán

sk0002 gromiko - lengyel, bolgár visszhang

sk0003 arafat - husszein

sk0004 mubarak - pakisztán

sk0005 indiai hírek

sk0006 husvét jeruzsálemben

sk0007 thatcher - biztonsági szolgálat

sk0008 gromiko - nyugati visszhang

sk0009 vietnami külügyminiszter

sk0010 rövid hírek

newcastle: brit hajóépítők

B

kül

- 24 -

1983.04.03.

tokió: nissan-kisteherautók egyiptomban
peking: japán-kinai
sk0011 nicaragua - harcok
sk0012 falkland
sk0013 ciszjordánia - újabb mérgezések
sk0014 április 4. - szovjet sajtó
sk0015 mubarak
sk0016 rövid hírek
london: pym - közép-kelet
schrums, ausztria: kohl - mock
st. louis: usa - robbanás
sk0017 husvét - pápa
sk0018 reagan-beszéd
sk0019 olajszenyeződés
sk0020 baszkföld napja
sk0021 béketüntetések /1. rész/
sk0022 cunhal
sk0023 új indiai párt
sk0024 king-évforduló
sk0025 béketüntetések /2. rész/
sk0026 pimen pátriárka levele

ki/gi
19.46 030483 1229

..-

sk0031 4 800 mtik1032

mai külpolitikai híreink jegyzéke sk0027-sk0031-ig

sk0027 rövid hírek
new york: gázfelhő denverben
praia: kaunda a zöldfoki-szigeteken
dakar: beiktatták a szenegáli elnököt
sk0028 arafat - husszein
sk0029 franciaország - vietnam
sk0030 tartalomjegyzék 1.
sk0031 tartalomjegyzék 2.

gi/ki

készült az mti külpolitikai szerkesztőségében

főszerkesztő: köves tibor
szerkesztette: kis csaba

19.47 030483 0476

B

..-

MTI

Szerkeszti a Külpolitikai Szerkesztőség

Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

60.010/x

Külföldi hírek

budapest, 1983. április 04.

kül

h é t f ő

sk0001 4 230 mtik1001

costa rica-i földrengés

san josé, 1983. április 4. /efe/ - az előzetes jelentésekkel ellentétben súlyos károkat okozott a szombat esti földrengés costa ricában. eddig több mint száz embert szállítottak kórházba. erősen megrongálódtak nagyobb épületek, templomok és székességházak is, amelyekben éppen a husvét szertartások folytak. a panamamerikai műút egy szakasza járhatatlanná vált.

papandreu - pfsz

athén, 1983. április 4. /aps/ - andreasz papandreu görög miniszterelnök vasárnap torontóban tartott sajtóértekezletén ismételten támogatásáról biztosította a palesztinai felszabadítási szervezetet. görögország történelme folyamán sokszor küzdött függetlenségéért, ezért támogat minden olyan népet, amely a szabadságáért harcol - mondotta.

heroin

new york, 1983. április 4. /reuter/ - tizenhat millió dollár értékű heroint foglaltak le az amerikai vámtisztviselők a new york-i kennedy repülőtéren. közel öt és fél kiló kábítószer egy pakisztáni ügyvédől koboztak el, míg két kiló az indiai légitársaság egyik alkalmazottjának csomagjában volt elrejtve.

AE